

Chvála sběratelství

Nikdy jsem nepochybovala o tom, že saský kurfiřt a pruský král August Silný inicioval vlastní výrobu porcelánu na svém dvoře právě díky tomu, že byl tak vášnivým sběratelem orientálního porcelánu. Chtěl mít stále více unikátních kusů a ještě zároveň odkrývat tajemství této výroby, aby do ní mohl vnést své požadavky na reprezentaci a své představy o kráse. Jsou totiž sběratelé pasivní a sběratelé aktivní. První se spokojí s dohledáváním určitého typu předmětu, značek či upřednostňují kvantitu, ale aktivní sběratel iniciuje přímo i vznik děl svého sběratelského zájmu, zejména sběratel-mecenáš, a zcela zvláštní druh sběratele je ten, kdo proniká do samotné záhady materie a ovlivní její charakter. K tomuto druhu sběratelů patří i sběratel-restaurátor, který hnán touhou doplnit chybějící části na „svém“ předmětu, objevuje další a navíc sám může prožít ten krásný pocit, když se mu dílo podaří. K takovým sběratelům patří autor této knihy.

Ale já se spíše mohu zabývat ještě dalším druhem sběratelství, které veřejnost nemá vždy příležitost poznat (mnoho sbírek zůstává ukryto v depozitářích), a to je sběratelství muzejnické. Také můžeme mít ony dvě polohy: pasivní a aktivní. Jsou v muzeích a galeriích kurátoři, po nichž ve sbírkách mnoho nezůstane, jen vyseďený důlek, ale naštěstí je většina takových, že se stejnou vášní jako sběratel soukromý hledají další a další poklady pro „své“ sbírky. Většinou tak budují systematicky některý obor shromažďovaný muzeem, či jen doplňují sbírky z hlediska typologie, období, autorství atd., těch aspektů je mnoho. V Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze tak byla díky specializaci a zálibám některých ředitelů, zejména F. X. Jiříka, ale i E. Pocheho, vybudována velmi ucelená sbírka českého i zahraničního porcelánu. Z ní jen malou část spatří návštěvník ve stále expozici v Praze či v Klášterci nad Ohří.

Velmi náročné je zaměření na kompletnost značek, jaké se např. používaly ke značení nejenom porcelánu, ale i kovů a dalších materiálů. Sama jsem měla to štěstí spolupracovat na vydání rukopisu zemřelého autora o pražských cínařských značkách a vím, jak je to příjemný a uspokojující pocit, když se mi podařilo nějakou značku identifikovat či spojit s předmětem. Proto věřím, že se tato publikace stane významným příspěvkem našeho soukromého sběratelství k poznání míšeňského porcelánu. V období, kdy si budeme brzy připomínat 300 let od prvních porcelánových výrobků v Míšni, které rychle dosáhly nesmírně kvalitní úrovně po technické i umělecké stránce, je to velmi záslužný počín a autorovi blahopřeji.

Helena Koenigsmarková
Ředitelka UPM Praha